

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obo/5/2021
Identifikačné číslo spisu: 7007200691
Dátum vydania rozhodnutia: 21.06.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Nemčeková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:7007200691.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a členiek senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a JUDr. Lenky Praženkovej v spore žalobcu Bratislavské tlačiarne, akciová spoločnosť, so sídlom Mlynské Nivy 54, Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 17 336 414, zastúpeného JUDr. František Kočka, advokát, Timonova 13, Košice, proti žalovanej Ing. P. E., PhD., so sídlom kancelárie Mirka Nešpora 11, Prešov, správkynia konkurznej podstaty úpadcu BIANCO NEGRO HOLDING, spol. s r.o., v likvidácii, so sídlom Pražská 2, Košice, IČO: 31 338 429, zastúpenej JUDr. Miroslav Katunský, advokát v združení KATUNSKÝ KUZMA, so sídlom kancelárie Floriánska 16, Košice, o vylúčenie majetkových práv zo súpisu konkurznej podstaty, vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 2Cbi/7/2007, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 16. decembra 2020, č. k. 2Cbi/7/2007-250, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 16. decembra 2020,
č. k. 2Cbi/7/2007-250, z r u š u j e a v r a c i a mu vec na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „krajský súd“) rozsudkom zo dňa 16. decembra 2020, č. k. 2Cbi/7/2007-250, v prvom výroku žalobu zamietol. Druhým výrokom žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

2. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplynulo, že podanou žalobou sa žalobca domáhal, aby súd vylúčil zo súpisu konkurznej podstaty úpadcu (ďalej tiež „súpis“) BIANCO NEGRO HOLDING, spol. s r.o. v likvidácii, Pražská 2, Košice, IČO: 31 338 429 (ďalej aj „úpadca“), majetkové práva ocenené znaleckým posudkom č. 38/2004/SKA zo dňa 8.9.2004 a ďalšie majetkové práva ocenené znaleckým posudkom č. 39/2004/SKA zo dňa 15.12.2004, oba spracované znaleckou organizáciou SK ACTIVE, s.r.o., Trebišov.

3. Na základe výzvy súdu, žalobca podaním zo dňa 31. augusta 2020 (č.l. 228 spisu) upresnil petit

žaloby navrhujúc, aby súd uložil žalovanej správkyni povinnosť vylúčiť zo súpisu konkurznej podstaty úpadcu majetok uvedený v súpise, bod č. 4 Finančné investície - podielové cenné papiere a iné finančné investície:

- I. ocenené znaleckým posudkom č. 38/2004/SKA zo dňa 8.9.2004 ako všeobecná hodnota pohľadávok a záväzkov a z toho plynúcich práv a povinností spoločnosti úpadcu, vyplývajúca zo zmluvy o nájme pozemku a dlhodobom podnájme uzatvorenej medzi žalobcom a úpadcom dňa 29.1.1998 a dodatku č. 1 k tejto zmluve zo dňa 8.7.2002

a zo zmluvy o dlhodobom podnájme pozemku medzi NÁKUPNÉ CENTRUM s.r.o., Bratislava a úpadcom ako „aktívum vplývajúce z možného ďalšieho prenájmu pozemku po 31.1.2028 do 31.12.2028“, na obdobie 11 mesiacov stanovené na sumu 6.085.080,- Sk

- II. ocenené znaleckým posudkom č. 39/2004/SKA zo dňa 15.12.2004, ako všeobecná hodnota aktív spoločnosti úpadcu vyplývajúca z prevodu nájomného práva vzniknutého na základe zmluvy o nájme nebytových priestorov uzatvorenej medzi NÁKUPNÉ CENTRUM s.r.o., Bratislava a úpadcom dňa 29.1.1998 ako „aktívum vyplývajúce z prevodu nájmu nebytového priestoru na tretiu osobu“ na obdobie 2 mesiacov stanovené na sumu 415.310,- Sk.

4. V podaní žiadal žalobca tieto majetkové práva vylúčiť preto, že boli do súpisu zapísané nedôvodne. Uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3K/183/2002 bol dňa 30.4.2003 vyhlásený konkurz na majetok úpadcu a za správkyniu bola ustanovená žalovaná. Do súpisu boli zaradené aj majetkové práva ocenené znaleckými posudkami

(č. 38/2004/SKA zo dňa 8.9.2004 a č. 39/2004/SKA zo dňa 15.12.2004), odvodené z nájomných zmlúv. Išlo o zmluvu o nájme pozemku zo dňa 29.1.1998, ktorú žalobca uzavrel s úpadcom na prenájom nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX, k. ú. A., na dobu určitú od 1.2.1998 do 31.1.2028, v znení dodatku č. 1 zo dňa 8.7.2002, ktorým sa upravila doba nájmu do 31.12.2028 a o zmluvu zo dňa 29.1.1998 o nájme nebytových priestorov na ulici Lazaretská 12, Bratislava, na dobu určitú

od 1.2.1998 na 30 rokov, uzatvorenú medzi NÁKUPNÉ CENTRUM s.r.o., Bratislava ako podnájomcom a úpadcom ako nájomcom. V znaleckom posudku č. 38/2004/SKA

bol ako aktívum určený možný ďalší nájom predmetného pozemku aj po dátume 31.1.2028 do 31.12.2028 (11 mesiacov), s hodnotou nájmu 6.085.080,50 Sk (201.987,67 eur). V znaleckom posudku č. 39/2004/SKA bolo určené ďalšie aktívum úpadcu, a to právo vyplývajúce z prevodu nájomného práva zo zmluvy o nájme zo dňa 29.1.1998 a prenájom nebytových priestorov na ulici Lazaretská 12, Bratislava, ako „aktívum vyplývajúce z prevodu nájmu nebytového priestoru na tretiu osobu“ na obdobie 2 mesiacov stanovené na sumu 415.310,- Sk. (13.785,77 eur).

5. Nárok na vylúčenie zo súpisu žalobca vyvodzoval z tvrdenia o neplatnosti dodatku č. 1 k zmluve o nájme pozemku zo dňa 29.1.1998, uzavretého dňa 8.7.2002 medzi žalobcom ako prenajímateľom a úpadcom ako nájomcom, v zastúpení Albínou Bajerovu, likvidátorkou (ďalej tiež „dodatok č. 1“). Týmto dodatkom sa menil čl. 2 zmluvy o nájme pozemku s tým, že doba trvania nájmu pôvodne dohodnutá od 1.2.1998 do 31.1.2028

sa predlžuje do 31.12.2028. Podľa žalobcu likvidátorka bola oprávnená uzatvárať nové zmluvy len v súvislosti s ukončením nevybavených obchodov úpadcu, a preto dodatok č. 1 je v rozpore so zákonom stanovenou povinnosťou likvidátora, nakoľko išlo o vznik nových právnych vzťahov. Preto podľa § 39 OZ ide o absolútne neplatný právny úkon a podľa žalobcu nemohli z neho vzniknúť žiadne práva a záväzky pre zmluvné strany. Na základe dodatku č. 1 nedošlo zo strany úpadcu ani k zaplateniu nájomného za obdobie od 1.2.2028 do 31.12.2028 a žalobca neeviduje v účtovníctve takúto pohľadávku voči úpadcovi,

ako ani úhradu nájmu od úpadcu za toto obdobie, ako je uvedené v dohode o vzájomnom vyrovnaní pohľadávok a záväzkov zo dňa 10.7.2002. Podľa neho z neplatného právneho úkonu nebolo možné postúpiť žiadne práva ani ich oceniť, a preto nemohli byť zaradené do súpisu. Zo znaleckého posudku č. 38/2004/SKA podľa žalobcu vyplýva, že hodnota nájmu bola stanovená ako finančné aktívum úpadcu, avšak nemôže ísť o aktíva úpadcu, pretože sa nejedná o také aktívum, ktoré by bolo postihnuteľné výkonom rozhodnutia. Preto ani nemalo byť ocenené aktívum uvedené v znaleckom posudku č. 38/2004/SKA zaradené do súpisu konkurznej podstaty úpadcu.

6. K ďalšiemu aktívu ocenenému znaleckým posudkom č. 39/2004/SKA, ktorým bola určená všeobecná

hodnota aktív úpadcu, vyplývajúca z prevodu nájmu práva vzniknutého na základe zmluvy o nájme nebytových priestorov zo dňa 29.1.1998 medzi NÁKUPNÝM CENTROM s.r.o. Bratislava a úpadcom v sume 415.310,- Sk, žalobca uviedol, že táto nájomná zmluva nadväzovala na zmluvu o dlhodobom nájme pozemku medzi žalobcom a úpadcom zo dňa 29.1.1998 a na kúpnu zmluvu uzavretú totožného dňa medzi žalobcom a NÁKUPNÝM CENTROM s.r.o. Bratislava. Z posudku vyplynulo, že nakoľko bolo dohodnuté priebežné financovanie a vyúčtovanie nájomného vzťahu, nevzniklo úpadcovi žiadne aktívum v podobe pohľadávky, takéto aktívum sa nenachádza v účtovnej evidencii úpadcu. Z tohto posudku nie je podľa žalobcu zrejмый spôsob, akým by malo dôjsť k získaniu možnosti nájmu nebytových priestorov prenajatých úpadcovi, nakoľko zmluva bola uzavretá na dobu určitú a strany sa vzdali práva výpovede do 1.3.2028.

7. Podľa žalobcu majetkové práva ocenené predmetnými znaleckými posudkami, nepatria do súpisu konkurznej podstaty úpadcu, a preto ich navrhol zo súpisu vylúčiť.

8. Žalovaná správkyňa k žalobe uviedla, že uvedené majetkové práva sú do konkurznej podstaty úpadcu zaradené dôvodne a správne, pretože ide o majetkové práva, ktoré nesporne patria úpadcovi, a ktorých hodnota bola stanovená znalcami z príslušného odboru. Ďalej uviedla, že majetkové práva nie sú vecou, a preto nemožno podľa ust. § 19 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „ZKV“) žalovať ich vylúčenie z konkurznej podstaty. Samotný žalobca neuplatňuje, a ani netvrdí, že má k týmto majetkovým právam vlastnícky alebo iný vzťah, a teda si neuplatňuje k nim žiaden nárok. Preto nemá vecnú aktívnu legitimáciu v spore, v dôsledku čoho žalovaná správkyňa navrhla žalobu zamietnuť ako nedôvodnú.

9. Súd prvej inštancie zistil, že uznesením Krajského súdu v Košiciach č.k. 3K/183/02-35 zo dňa 30.4.2003 bol na majetok úpadcu BIANCO NEGRO HOLDING s.r.o., vyhlásený konkurz, za správkyňu bola pôvodne ustanovená JUDr. C. K., ktorá bola uznesením č.k. 3K/193/2002-36 zo dňa 4.7.2003 zbavená funkcie a za novú správkyňu konkurznej podstaty bola ustanovená žalovaná Ing. P. E., PhD.

Do súpisu boli zahrnuté pod bodom II/A Finančné investície, kde je uvedené, že tieto budú ocenené správcom alebo úpadcom. Pod bodom IV. sú uvedené Finančné investície - podielové cenné papiere a iné finančné investície, ktoré zahŕňajú majetok ocenený znaleckými posudkami. Z názvu znaleckých posudkov vyplýva, že ide o „stanovenie všeobecnej hodnoty pohľadávok a záväzkov spoločnosti BIANCO NEGRO HOLDING s.r.o. v likvidácii, Košice vyplývajúci zo zmlúv o nájme pozemku a dlhodobom prenájme a stanovenie všeobecnej hodnoty aktív spoločnosti BIANCO NEGRO HOLDING s.r.o. v likvidácii, Košice, vyplývajúci zo zmluvy o nájme nebytových priestorov“.

Uznesením konkurzného súdu č.k. 3K/183/2002-134 zo dňa 12.6.2007 bol žalobca vyzvaný, aby v lehote 15 dní od doručenia uznesenia podal proti správkyňi žalobu o vylúčenie majetkových práv úpadcu ocenených predmetnými znaleckými posudkami. Uznesenie bolo žalobcovi doručené 19.6.2007 a tento podal žalobu na Krajský súd v Košiciach dňa 3.7.2007, teda včas.

10. Súd prvej inštancie uznesením č.k. 2Cbi/7/2007-139 zo dňa 26.9.2014 konanie prerušil do právoplatného skončenia veci vedenej na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 5Cbi/6/2010. V uvedenom konaní bolo rozhodnuté rozsudkom č.k. 5Cbi/6/2010-84 zo dňa 11.5.2016, právoplatným dňa 3.1.2020, pričom tento rozsudok bol predmetom odvolacieho (sp. zn. 2Obo/4/2017; pozn. najvyššieho súdu) ako aj dovolacieho konania, kde dovolací súd napokon (rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2OboV/11/2019 z 11.12.2019; pozn. najvyššieho súdu) zmenil rozsudok odvolacieho súdu tak, že rozsudok Krajského súdu v Košiciach č.k. 5Cbi/6/2010-84 zo dňa 11.5.2016 potvrdil.

V uvedenej veci súd prvej inštancie rozhodol rozsudkom tak, že „určuje, že právny vzťah založený zmluvou o nájme pozemku zo dňa 29.1.1998 uzatvorenej medzi prenajímateľom Bratislavské tlačiarne akciová spoločnosť a nájomcom BIANCO NEGRO HOLDING spol. s r.o. v likvidácii, trvá aj po 31.5.2010.“ V uvedenom konaní žalobca žaloval správkyňu (totožné strany sporu v rovnakom postavení

strán ako v prejednávanej veci), o určenie, že po dátume 31.5.2010 trvá právny vzťah založený zmluvou o nájme pozemku) zo dňa 29.1.1998, teda zmluvou, ktorá je základom aj pre tu riešený spor v konaní o vylúčenie zo súpisu, a to aktívum vyplývajúce z možného ďalšieho prenájmu predmetného pozemku. V konaní sp. zn. 5Cbi/6/2010 súd dospel k záveru, že pokiaľ správkyňa „jednostranným právnym úkonom zo dňa 21.5.2010 v rámci výpovednej lehoty odvolala výpoveď z nájmu predmetných pozemkov a uvedeným podaním zároveň deklarovala, že nájomný pomer podľa zmluvy o nájme pozemku zo dňa 29.1.1998 naďalej trvá, je potrebné považovať následne učinenu výzvu zo strany žalovaného zo dňa 8.10.2010, ktorou vyzval žalobcu k vydaniu nespotrebovaného nájomného, za rozpornú s existujúcim právnym stavom. Preto je potrebné považovať žalobcom uplatnenú žalobu o určenie existencie právneho vzťahu za dôvodnú, pretože právne postavenie žalobcu v nadväznosti na zmluvu o nájme pozemkov zo dňa 29.1.1998 je s ohľadom na rozporné úkony žalovanej neisté a podaná určovacia žaloba je procesne vhodným nástrojom, ktorý tento spor rieši a odstraňuje neistotu vzťahu účastníkov konania, môže vytvoriť pevný základ pre právny vzťah žalobcu a žalovaného, resp. môže vytvoriť predpoklady pre vyriešenie sporu o plnenie mimosúdnou dohodou, teda vytvára pevný základ pre jeho usporiadanie.

11. Po rozhodnutí v spore sp. zn. 5Cbi/6/2010, vychádzajúc z jeho záverov, pokračoval súd v prerušenom prvoinštančnom konaní (sp. zn. 2Cbi/7/2007). Súd prvej inštancie poukázal na ust. § 19 ods. 1 a 2 ZKV konštatujúc, že nebolo sporné, že medzi žalobcom ako vlastníkom - prenajímateľom pozemkov na jednej strane a úpadcom ako nájomcom na strane druhej, bola uzavretá zmluva o nájme pozemku zo dňa 29.1.1998, predmetom ktorej bol prenájom pozemkov zapísaných na LV č. XXXX, k. ú. A.. Rovnako nesporná bola doba nájmu od 1.2.1998 do 31.1.2028, t.j. na 30 rokov ako aj výška nájomného 4.407.004,- Sk a DPH (ročne; pozn. najvyššieho súdu). V zmluve bolo dohodnuté právo prenajímateľa počas účinnosti zmluvy prenajať predmet zmluvy tretím osobám. Ako nesporné vyhodnotil súd prvej inštancie aj uzavretie dodatku č. 1 zo dňa 8.7.2002, ktorým zmluvné stany zmenili pôvodný text zmluvy v čl. II o dobe nájmu, predlžujúc ju do 31.12.2028 (pôvodne do 31.1.2028), ostatné časti zmluvy o nájme pozemku zo dňa 29.1.1998 zostali nezmenené. Tento dodatok sa stal neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o nájme pozemku. Za nesporné považoval súd tiež to, že úpadca ako nájomca uhradil žalobcovi ako prenajímateľovi celé dohodnuté nájomné podľa nájomnej zmluvy a jej dodatku. Súd prvej inštancie ďalej ako nesporné vyhodnotil to, že žalobca udelil úpadcovi dňa 10.7.2002 súhlas s prevodom práva nájmu podľa zmluvy o nájme pozemku zo dňa 29.1.1998 a dodatku č. 1 s tým, že právo prevodu nájmu sa udeľuje odo dňa udelenia súhlasu (10.7.2002) až do doby trvania nájmu, t.j. do 31.12.2028. Nesporným bolo aj zaradenie majetkového práva, vyplývajúceho z práva prevodu nájomného vzťahu úpadcu ako prenajímateľa na tretiu osobu, trvajúceho do 31.12.2028, do súpisu konkurznej podstaty úpadcu žalovanou správkyňou.

12. Súd prvej inštancie uviedol, že pred pojednávaním dňa 16.12.2020, na ktorom bol vyhlásený rozsudok v danej veci, doručil žalobca súdu a právnenému zástupcovi žalovanej „odvolanie súhlasu s prevodom práva nájmu zo dňa 11.12.2020“ (ďalej tiež „odvolanie súhlasu“). Z odvolania súhlasu vyplýva, že žalobca odvolal súhlas udelený dňa 10.7.2002 úpadcovi na prevod práva nájmu na iný subjekt podľa zmluvy o nájme pozemku z 29.1.1998 a dodatkov k tejto zmluve. Za nesporné považoval súd prvej inštancie to, že žalobca trval na plnení podľa nájomnej zmluvy, keď podal žalobu voči úpadcovi, v ktorej sa domáhal určenia, že právny úkon žalovanej správkyne, a to výpoveď zmluvy o nájme pozemku zo dňa 18.2.2010 je neplatný právny úkon a nájomný vzťah podľa zmluvy trvá aj po 31.5.2010 (rozhodnutie sp.zn. 5Cbi/6/2010 zo dňa 11.5.2016, ktorým súd žalobe vyhovel a rozhodol, že nájomný vzťah trvá aj po 31.5.2020).

13. Za spornú považoval súd prvej inštancie skutočnosť, či správkyňa dôvodne do súpisu konkurznej podstaty úpadcu zaradila (ako) majetkové právo úpadcu - právo prevodu nájmu zo zmluvy o nájme pozemku zo dňa 29.1.1998 a dodatku č. 1 zo dňa 8.7.2002 k nájomnej zmluve, a to nájomný vzťah

trvajúci do 31.12.2028. Obdobie trvania nájmu predmetných pozemkov do 31.12.2028 vyplývalo podľa súdu aj zo znaleckých posudkov č. 38/2004/SKA a č. 39/2004/SKA, v ktorých je zhodne uvádzané obdobie oceňovania práva prevodu nájomného vzťahu až do 31.12.2028.

14. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaná správkyňa zaradila do konkurznej podstaty úpadcu právo prevodu nájomného vzťahu k predmetným pozemkom na iný subjekt dôvodne, v súlade s ust. § 6 ods. 2 ZKV, konajúc v súlade s povinnosťami správcu podľa ust. § 19 ods. 1 ZKV. Súd opätovne poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Cbi/6/2010, v ktorom žalobca podal žalobu o určenie, že právny vzťah založený zmluvou o nájme pozemku zo dňa 29.1.1998 trvá aj po 31.5.2010, teda aj po výpovedi podanej správkyňou dňa 18.2.2010, kde v konaní sám tvrdil, že nájomná zmluva trvá do 31.12.2028. Podľa súdu prvej inštancie žalobca mal záujem na tom, aby nájomný vzťah, za ktorý prijal nájomné za celé obdobie trvania (do 31.12.2028), trval naďalej aj po 31.5.2010, „teda potom čo žalovaná správkyňa dala výpoveď tohto nájomného vzťahu v záujme vysporiadania vzájomných vzťahov žalobcu a úpadcu z predmetnej nájomnej zmluvy“ a jej dodatku č. 1. Tvrdenie žalobcu o neplatnosti dodatku č. 1 z dôvodu, že ho uzatvorila likvidátorka úpadcu, považoval za rozporné s tvrdeniami žalobcu uvedenými v konaní sp. zn. 5Cbi/6/2010 a listinnými dôkazmi, ktoré svedčia o jeho vôli prenajať úpadcovi predmetné pozemky podľa nájomnej zmluvy a dodatku č. 1 až do 31.12.2028, keď žalobca ako prenajímateľ udelil úpadcovi písomný súhlas s prevodom práva nájmu podľa nájomnej zmluvy a dodatku č. 1, ktorý predložila žalovaná, a tento žalobca nepoprel, pričom súhlas bol na trvanie obdobia nájmu do 31.12.2028.

15. K listinnému dôkazu, predloženému na pojednávaní - „odvolanie súhlasu s prevodom práva nájmu z 11.12.2020“, súd prvej inštancie uviedol, že súhlas s prevodom práva nájmu ako jednostranný právny úkon žalobcu nemôže žalobca jednostranne bez uvedenia dôvodu odvolať, navyše, ak toto právo prevodu nájmu bolo správcom podľa ust. § 19 ods. 1 ZKV zaradené do súpisu konkurznej podstaty úpadcu, ako majetok, ktorý patril úpadcovi v čase vyhlásenia konkurzu dňa 30.4.2003.

16. Na záver súd uviedol, že žalovaná správkyňa zaradila do súpisu konkurznej podstaty úpadcu majetkové právo, a to právo prevodu nájomného vzťahu podľa nájomnej zmluvy o nájme pozemku zo dňa 29.1.1998 a dodatku č. 1 k tejto zmluve zo dňa 8.7.2002 na dobu do 31.12.2028 dôvodne, pretože „toto právo patrilo úpadcovi a nie žalobcovi“. Podľa súdu prvej inštancie odvolanie súhlasu žalobcu s prevodom tohto práva, ktoré bolo vykonané pred pojednávaním dňa 16.12.2020, nemohlo nič zmeniť na dôvodnosti zaradenia tohto majetkového práva do súpisu konkurznej podstaty dňa 19.6.2003, kedy predchádzajúca správkyňa predložila súdu súpis konkurznej podstaty so zaradením tohto majetkového práva do súpisu. Preto dospel k záveru o nedôvodnosti žaloby o vylúčenie práva prevodu nájomného vzťahu k predmetnému pozemku.

17. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca (ďalej aj „odvolateľ“), ktoré odôvodnil tým, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 365 ods. 1 písm. b) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok; ďalej len „CSP“], že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci [§ 365 ods. 1 písm. d) CSP], že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam [§ 365 ods. 1 písm. f) CSP], a tiež tým, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 365 ods. 1 písm. h) CSP].

18. V odvolaní tvrdí, že nekonkrétosť a rozporupnosť zaradenia „majetku“ (oceneného súdnoznaleckými posudkami č. 38/2004/SKA a č. 39/2004/SKA) do súpisu, vyplýva aj z výzvy súdu zo dňa 16.4.2020, kde súd konštatoval, že nie je možné petit žaloby založiť na opise nejasných majetkových práv v znaleckých posudkoch. Predmetom týchto znaleckých posudkov nie je podľa odvolateľa určenie majetkových práv, ale

stanovenie všeobecnej hodnoty pohľadávok a záväzkov spoločnosti úpadcu. Znalecký posudok č. 38/2004/SKA neocenoval majetok a majetkové práva, ale práva a povinnosti, dokonca len za obdobie od 1.2.2028 do 31.12.2028. Za nepravdivé považuje tvrdenie, že prijal platne a účinne nájomné za obdobie od 1.2.2028 do 31.12.2028, keďže nájomné bolo uhradené v súlade s nájomnou zmluvou v roku 1998 ešte pred uzatvorením dodatku č. 1 k nájomnej zmluve za obdobie do 31.1.2028, a teda nájomné za obdobie od 1.2.2028 do 31.12.2028 uhradené byť nemohlo.

19. S dôvodmi zamietnutia žaloby odvolateľ nesúhlasil. V konaní namietal neplatnosť dodatku č. 1, pričom uviedol, že má záujem na trvaní nájomného vzťahu s úpadcom do uplynutia platne dojednanej doby nájmu do 31.1.2028, nie však do 31.12.2028.

Dodatok č. 1, ktorým došlo k predĺženiu doby nájmu, je podľa odvolateľa absolútne neplatný právny úkon, keďže tento uzatvorila likvidátorka, ktorá mohla nové zmluvy uzatvárať len v súvislosti s ukončením nevybavených obchodov a vykonávať len úkony smerujúce k likvidácii spoločnosti. Ani žalovaná správkyňa nespochybňovala, že v čase podpísania dodatku č. 1 bol úpadca už v likvidácii, že tento dodatok podpisovala likvidátorka a že sa mal týkať právnych úkonov po 31.1.2028, teda nie právnych úkonov, ktoré je oprávnený robiť likvidátor podľa ust. § 72 ods. 1 Obchodného zákonníka. Opakovane tiež poukazoval na skutočnosť, že v posudku č. 38/2004/SKA znalec na str. 12 bod 3 ocenil: „Prevodom práv a povinností vyplývajúcich zo zmlúv o nájme a dlhodobom podnájme pozemku vyplýva tretej osobe (nadobúdateľovi) finančné aktívum v podobe práva prenájmu pozemku v dobe od 1.2.2028 do 31.12.2028.“ Na základe uvedeného mal odvolateľ za to, že dodatok č. 1 je absolútne neplatný, a ani ocenenie aktív, ktoré by mali vyplývať z právneho vzťahu založeného dodatkom, nemôže byť podľa odvolateľa platné; „z ničoho nemôže byť niečo.“

20. Súd prvej inštancie tiež podľa odvolateľa na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil, keď neprihliadal na absolútnu neplatnosť dodatku č. 1 k nájomnej zmluve ako aj nadväzujúceho právneho úkonu - dohody o vzájomnom vyrovnaní pohľadávok a záväzkov zo dňa 10.7.2002, pričom na absolútnu neplatnosť právneho úkonu bol súd povinný prihliadať ex offio.

Ani z písomného vyhotovenia rozsudku nevyplýva, ako súd prvej inštancie posúdil otázku neplatnosti dodatku č. 1, pričom túto odvolateľ považuje za rozhodujúcu vo veci. Z uvedených dôvodov považuje rozsudok súdu prvej inštancie za nepreskúmateľný a arbitrárny, pričom výrok rozsudku je v rozpore s jeho stručným odôvodnením uvedeným na pojednávaní dňa 16.12.2020. Konanie vedené na súde prvej inštancie preto trpí vadou, v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces.

21. Aj v súvisiacich konaniach odvolateľ tvrdil, že dodatok č. 1 je neplatný a že nájomný vzťah trvá iba do 31.1.2028, preto súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne posúdil aj pokiaľ ide o záver o údajnom prijatí nájomného žalobcom na obdobie do 31.12.2028.

Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie považuje za nepresvedčivé, arbitrárne až prekvapivé, a aj z tohto dôvodu predmetné konanie trpí vadou, v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces.

22. V odvolaní ďalej poukazuje na vzájomnú prepojenosť nájomnej zmluvy, podnájomnej zmluvy a kúpnej zmluvy a nemožnosť oddelenia jednotlivých období nájmu. Tvrdí, že nie je možné v danom prípade oddeliť práva z nájomnej zmluvy, podnájomnej zmluvy a záväzky a oprávnenia vyplývajúce z kúpnej zmluvy, vrátane záväzkov zo zriadeného vecného bremena a predkupného práva medzi žalobcom a NÁKUPNÝM CENTROM s.r.o. Vecné bremeno podľa kúpnej zmluvy zaťažuje nehnuteľnosť vo vlastníctve odvolateľa, povinným z tohto vecného bremena je odvolateľ a uplatnenie predkupného práva je viazané na ukončenie nájomného vzťahu podľa nájomnej zmluvy. Ak aj bol súd prvej inštancie názoru, že jednotlivé zmluvné vzťahy a jednotlivé obdobia je možné od seba oddeliť, čo však nezdôvodnil, mal podľa odvolateľa vyhovieť žalobe v bode 1, týkajúceho sa práv ocenených posudkom č. 38/2004/SKA, práv a povinností zo zmluvy o nájme pozemku uzatvorenej medzi žalobcom a úpadcom, resp. práv z nájomnej zmluvy týkajúcich sa obdobia od 1.2.2028 do 31.12.2028, keďže predĺženie nájomného vzťahu

nebolo dojednané platne.

23. Podľa odvolateľa ide z hľadiska právneho posúdenia o synalagmatický vzťah a o rozpor so zákonom o konkurze a vyrovnaní, keďže síce má záujem na trvaní nájomného vzťahu, avšak s úpadcom, a nie s akoukoľvek treťou osobou, na ktorú by mali prejsť práva a povinnosti úpadcu z nájomnej zmluvy (ich cesiou, či iným spôsobom) pri ich speňažení v úpadcovom konkurze. Hoci je správca oprávnený speňažovať aktíva úpadcu, nie je ale oprávnený druhej zmluvnej strane nanútiť, s kým bude v zmluvnom vzťahu, resp. prevádzať práva a povinnosti zo synalagmatického zmluvného vzťahu na tretie osoby bez súhlasu druhej zmluvnej strany, o to viac, keď sa má jednáť o práva, ktoré vzniknú v budúcnosti. Postup žalovanej správkyne preto odvolateľ nepovažuje za súladný so zákonom o konkurze a vyrovnaní a ani s Občianskym zákonníkom; v nájomnom vzťahu medzi žalobcom a úpadcom nejde iba o pohľadávku (aktívum úpadcu), ale o komplex práv aj povinností, teda sa jedná o synalagmatický vzťah.

24. Žalovaná správkyňa nebola podľa odvolateľa oprávnená zaradiť do súpisu konkurznej podstaty úpadcu žiadne „aktívum vyplývajúce z možného ďalšieho prenájmu pozemku“, toto právo speňažovať a práva a povinnosti z nájomnej zmluvy úpadcu postupovať na tretiu osobu, keďže išlo o práva zo synalagmatického právneho vzťahu, a to ani v prípade, ak by žalobca na to udelil súhlas. Žiadne aktívum v podobe pohľadávky sa v účtovnej evidencii úpadcu nenachádza, a preto záver súdu o existencii takéhoto práva úpadcu je podľa odvolateľa v rozpore s vykonanými dôkazmi. Zákon o konkurze a vyrovnaní neobsahuje ustanovenie, ktoré by správcu konkurznej podstaty úpadcu oprávňovalo meniť strany synalagmatického záväzkového právneho vzťahu, a to ani s postúpením práv a povinností z nájomnej zmluvy speňažovaním v konkurznom konaní. Súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil, keď aplikoval ustanovenie zákona o konkurze a vyrovnaní, ktoré na posudzovaný právny vzťah nedopadá a nezohľadnil ust. § 14 ZKV, upravujúce práva a povinnosti úpadcu konajúceho správcou konkurznej podstaty a druhej zmluvnej strany v synalagmatickom právnom vzťahu, ani ustanovenia Občianskeho zákonníka.

25. V ďalšom odvolateľ poukázal na neplatnosť súhlasu s prevodom práva nájmu a na odvolanie tohto súhlasu. Uviedol, že súhlas by musel byť daný ku konkrétnemu nájomnému vzťahu, aby sa prenajímateľ mohol vyjadriť ku konkrétnemu nájomcovi, a tak prípadne chrániť svoje vlastnícke právo, pričom súhlas s prevodom práva nájmu zo dňa 10.7.2002 tieto náležitosti nespĺňa. Uviedol, že aj v prípade neodvolania jeho súhlasu s prevodom práva nájmu z nájomnej zmluvy, zaradenie aktíva vyplývajúceho z možného ďalšieho prenájmu pozemku do súpisu a speňažovanie práva a povinnosti zo synalagmatickej nájomnej zmluvy, by bolo v rozpore s kogentnými ustanoveniami zákona o konkurze a vyrovnaní, a teda súd mal žalobe vyhovieť a takéto právo zo súpisu vylúčiť.

26. Ďalšiu námietku odvolateľ označil ako „pochybné práva a ich speňažovanie“. Konštatovanie súdu prvej inštancie, že právo nájmu zaradila do súpisu konkurznej podstaty ešte bývalá správkyňa, je v rozpore s vykonanými dôkazmi. Súpis zo dňa 16.6.2003 neobsahoval žiadne konkrétne majetkové práva ani iný majetok úpadcu, a až podaním zo dňa 24.5.2007, označeným ako „Súpis konkurznej podstaty - upresnenie“ podaného terajšou správkyňou, táto upresnila súpis konkurznej podstaty, kde pod bod 4. zaradila majetok ocenený predmetnými posudkami. Preto súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil, keď nezohľadnil ust. § 6 ods. 2 ZKV.

27. Odvolateľ nesúhlasil so zamietnutím žaloby z dôvodu, že podľa názoru súdu prvej inštancie právo nájmu svedčalo úpadcovi ako nájomcovi a nie žalobcovi ako prenajímateľovi, a preto nebol žalobca aktívne legitimovaný na podanie vylučovacej žaloby. Súd

nezoľadnil, že nájomná zmluva je dvojstranný zmluvný vzťah so vzájomným plnením, upravujúci komplex práv a povinností oboch zmluvných strán a neprihliadal na ust. § 14 ZKV ani na ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujúce práva a povinnosti úpadcu konajúceho správcom konkurznej podstaty a druhej zmluvnej strany v synalagmatickom právnom vzťahu.

28. Ďalšia námietka sa týka protichodného postupu žalovanej, v čom odvolateľ videl rozpor s dobrými mravmi. Konanie správkyne, ktorá na jednej strane tvrdí oprávnenosť zápisu práva a povinnosti z nájomnej zmluvy aj od 1.6.2010 do 31.12.2028 a na strane druhej v konaní pod sp. zn. 5Cbi/7/2010 sa domáha voči žalobcovi zaplata „nespotrebovaného nájomného“ za obdobie od 1.6.2010 do 31.12.2028 tvrdiac, že nájomný vzťah zanikol výpoveďou zo dňa 18.2.2010 ku dňu 31.5.2010, odporuje dobrým mravom a nemôže požívať právnu ochranu. Ak súd prvej inštancie neprihliadal na uvedené protichodné konanie správkyne konkurznej podstaty úpadcu v súvisiacich súdnych sporoch, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, dospel podľa odvolateľa na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil.

29. Napokon odvolateľ namietal aj nesprávne poučenie o možnosti podať opravný prostriedok, keď súd prvej inštancie nesprávne uviedol, že „proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie...“, tiež namietal nesprávnosť záhlavia zápisnice o pojednávaní zo dňa 16.12.2020, keďže súd nepojednával ako súd odvolací, ale ako súd prvej inštancie. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „odvolací súd“ alebo „najvyšší súd“) rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil a žalobe vyhovel podľa odvolateľom formulovaného petitu.

30. K odvolaniu sa vyjadrila žalovaná tak, že považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie za správne. Uviedla, že žalobca nie je v konaní aktívne vecne legitimovaný, pretože z jeho žaloby a podaní nevyplýva, že by si k majetkovým právam, ktorých vylúčenia sa domáha, uplatňoval vlastnícky či iný vzťah. Podľa správkyne právna úprava v čase vyhlásenia konkurzu stanovovala, že súd uloží tomu, kto uplatňuje, že sa vec nemala do súpisu zaradiť, aby v lehote určenej súdom podal žalobu proti správcovi na súde, ktorý vyhlásil konkurz. Má za to, že uvedené nemožno vykladať tak ako to prezentuje žalobca, keď platí, že žiadať vylúčiť vec zo súpisu môže jedine osoba, ktorá si k veci uplatňuje také právo, ktoré bráni jeho speňaženiu. Za správne považuje konštatovanie súdu prvej inštancie,

že „právo prevodu nájmu patrilo úpadcovi a nie žalobcovi“. Ako mylné označila žalobcovo tvrdenie o synalagmatickej povahe nájomného vzťahu, pričom poukázala na niektoré rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky (sp. zn. 26 Cdo/782/2005 zo dňa 29.3.2006, sp. zn. 29Odo/703/2006 zo dňa 28.8.2008, sp. zn. 26Cdo 1056/2020). Zdôraznila, že všeobecne neplatí téza, že z dvojstrannosti právneho úkonu vyplýva synalagmatický charakter vzájomného vzťahu. O synalagmatickosti záväzku nie je možné hovoriť v prípade zmlúv, ktorými sa vec odovzdáva len do užívania, t.j. napr. nájomná zmluva. Absentuje tu vzájomnosť, podmienenosť plnení, prenajímateľovi vzniká nárok na úhradu nájomného bez ohľadu na to, či nájomca vec aj reálne užíval. Právna úprava nebráni udeleniu súhlasu s prevodom nájmu v znení akým to učinil žalobca listinou zo dňa 10.7.2002, kde sám a dobrovoľne udelil úpadcovi súhlas s prevodom nájmu. Navrhla, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne a právne správne, a priznal žalovanej náhradu trov konania v celom rozsahu.

31. V odvolacej replike žalobca v podstate zotrval na dôvodoch, ktoré uviedol vo svojom odvolaní. K argumentácii vo vyjadrení žalovanej, že právo prevodu nájmu patrilo úpadcovi a nie žalobcovi, dodal, že považuje takéto odôvodnenie a výrok napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie za rozporné s obsahom súpisu konkurznej podstaty a v rozpore s tým, čo vlastne žalovaná správkyňa v skutočnosti zaradila do súpisu a takéto zaradenie majetku do súpisu, ktorého vylúčenia sa žalobca domáha, nebolo a nemohlo byť dôvodné. Odvolateľ tvrdí, že z podania správkyne zo dňa 28.6.2010, ktorým špecifikovala „majetok“, ktorý zaradila do súpisu, je zrejmé, že doň nezaradila (a znalecké posudky neocenili) iba

práva (požadávky) - aktíva úpadcu a iba právo úpadcu na prevod nájomného vzťahu, ale aj povinnosti (záväzky) - pasíva úpadcu, ktorým zodpovedajú práva (požadávky) - aktíva žalobcu. Žalobca zdôraznil, že sa nedomáha iba vylúčenia práv - aktív úpadcu a iba „práva prevodu nájomného vzťahu k predmetným pozemkom“, keďže správkyňa nezaradila do súpisu podstaty iba práva - aktíva úpadcu a znalecké posudky spoločnosti č. 38/2004/SKA a č. 39/2004/SKA neocenili iba práva - aktíva úpadcu, ale aj práva žalobcu. Pritom za obdobie od 1.2.2028 do 31.12.2028 úpadcovi žiadne práva ani povinnosti k predmetným pozemkom z nájomného vzťahu nepatria, keď dodatok č. 1, ktorým malo dôjsť k predĺženiu doby nájmu, je neplatný právny úkon, a teda nájomný vzťah sa skončí dňom 31.1.2028, a preto žiadne takéto práva by nemohol úpadca ako nájomca z tohto dôvodu previesť. Krajský súd preto dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil, keď žalobu zamietol aj v časti týkajúcej sa obdobia od 1.2.2028 do 31.12.2028 a písomné odôvodnenie napadnutého rozsudku je nepreskúmateľné, keď z neho nevyplýva, ako súd neplatnosť dodatku č. 1 posúdil. Opakovane zdôraznil, že k zmene v subjekte týchto zmluvných vzťahov nemôže dôjsť bez súhlasu žalobcu. V existujúcom nájomnom vzťahu nemôže bez súhlasu prenajímateľa dôjsť k zmene osoby nájomcu, a to ani po vyhlásení konkurzu na majetok nájomcu. Názor žalovanej a súdu prvej inštancie, podľa ktorého správca môže zaradiť do súpisu podstaty a speňažovať prakticky čokoľvek a žalobca, ktorý je takýmto zaradením a speňažovaním ako účastník hmotnoprávneho vzťahu dotknutý, nie je aktívne legitimovaný na podanie vylučovacej žaloby, považuje žalobca za ústavne nekonformný. Súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne posúdil, keď dospel k záveru, že žalobcovo odvolanie súhlasu s prevodom nájmu nemohlo nič zmeniť na závere o zamietnutí žaloby, pričom námietkami týkajúcimi sa neplatnosti tohto súhlasu sa súd prvej inštancie vôbec nezaoberal.

32. V následnej duplike žalovaná uviedla, že pri ohodnocovaní práva súdny znalec vzal do úvahy práva aj povinnosti úpadcu. Nemožno však konštatovať, že by do konkurznej podstaty boli zaradené akékoľvek práva žalobcu, správkyňa do podstaty zaradila aktívum vyplývajúce z možného ďalšieho prenájmu pozemku po 31.1.2008 (poznámka najvyššieho súdu; správne malo byť 2028) do 31.12.2028 a aktívum vyplývajúce z prevodu nájmu nebytového priestoru na tretiu osobu. Skutočnosť, že žalobca je účastníkom nájomného vzťahu neznamena, že má právo, ktoré bráni speňaženiu práva úpadcu, hlavne za stavu, kedy sám udelil úpadcovi súhlas s prevodom nájmu listinou zo dňa 10.7.2020 (poznámka najvyššieho súdu; správne malo byť 2002), v dôsledku čoho neobstoja jeho tvrdenia ohľadom neudelenia súhlasu k zmene osoby nájomcu. S tvrdením, že súhlas nemal byť udelený platne, pretože sa neviaže na konkrétneho nájomcu, sa nestotožnila. Zaradenie práva do súpisu konkurznej podstaty úpadcu bolo správne, na čo nemá vplyv ani prípadné neskoršie odvolanie súhlasu žalobcom, pričom zdôraznila absenciu aktívnej vecnej legitimácie žalobcu v spore.

33. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 470 ods. 4 CSP) po zistení, že odvolanie, ktoré má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 CSP), bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP) oprávnenou osobou - stranou sporu (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 a § 356 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), pričom dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu je potrebné vyhovieť.

34. Z vyššie uvedeného opisu konania pred súdom prvej inštancie, napadnutého rozsudku, podaného odvolania a následných vyjadrení sporových strán, je možné zosumarizovať, že predmetom tohto odvolacieho konania je odvolanie žalobcu proti zamietavému rozhodnutiu súdu prvej inštancie o excindačnej (vylučovacej) žalobe podanej žalobcom podľa ust. § 19 ods. 2 ZKV na výzvu Krajského súdu v Košiciach, konajúceho o konkurze vyhlásenom na majetok úpadcu uznesením z 30. apríla 2003, sp. zn. 3K/183/2002.

35. Právnym základom konania a rozhodovania o vylučovacej žalobe je úprava v ust. § 19 ods. 1 a 2 ZKV, podľa ktorého, ak sú pochybnosti, či vec patrí do podstaty, zapíše

sa do súpisu podstaty s poznámkou o nárokoch uplatnených inými osobami alebo s poznámkou o iných dôvodoch, ktoré spochybňujú zaradenie veci do súpisu. (1) Súd uloží tomu, kto uplatňuje, že sa vec nemala do súpisu zaradiť, aby v lehote určenej súdom podal žalobu proti správcovi na súde, ktorý vyhlásil konkurz. V prípade, že žaloba nie je podaná včas, predpokladá sa, že vec je do súpisu zahrnutá oprávnenne. (2)

36. Konanie o takejto vylučovacej žalobe má charakter sporového konania vyvolaného konkurzom, a aj keď tu začalo dôjdením žaloby na súd 3. júla 2007 v režime Občianskeho súdneho poriadku (t. j. zákona č. 99/1963 Zb. v znení do 30. júna 2016), tak s účinnosťou od 1. júla 2016 podlieha úprave Civilného sporového poriadku, keďže podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

37. Podľa obsahu odvolania možno vyvodiť, že žalobca vymedzil odvolacie dôvody z hľadiska väd vytýkaných súdu prvej inštancie a) voči jeho postupu v konaní [§ 365 ods. 1 písm. b) a d) CSP], b) voči nesprávnym skutkovým zisteniam na základe vykonaných dôkazov [§ 365 ods. 1 písm. f) CSP] a c) voči nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, z ktorého vychádza napadnuté rozhodnutie [§ 365 ods. 1 písm. h) CSP].

K námietkam voči nedostatkom zápisnice a písomného vyhotovenia rozsudku (poučenia).

38. Primárne k odvolacím dôvodom v procesnej rovine [ad a)] uvádza odvolací súd, že sa týkali viacerých námietok odvolateľa. Išlo v podstate o výhrady voči formálnym nedostatkom zápisnice o pojednávaní a písomného vyhotovenia rozsudku zo 16. decembra 2020 v časti poučenia o opravných prostriedkoch, ďalej voči nedostatočnému, neúplnému a tým nepreskúmateľnému odôvodneniu rozsudku a napokon aj voči nesúladu medzi obsahom časti stručného (ústneho) odôvodnenia rozsudku po jeho vyhlásení oproti jeho písomnému vyhotoveniu.

39. Pre naplnenie podmienok opodstatnenosti odvolacích dôvodov v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) CSP je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch znakov, ktorými sú: 1/ nesprávny procesný postup súdu, 2/ tento nesprávny procesný postup znemožnil strane realizovať jej patriace procesné práva a zároveň 3/ intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

40. Dôvodnosť odvolania v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) CSP je teda daná len v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany ako dôsledok nesprávneho procesného postupu súdu nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky (ďalej tiež („ústava“)).

41. V danom prípade odvolateľom inak dôvodne vytýkané formálne nedostatky v zápisnici o pojednávaní a v písomnom vyhotovení rozsudku zo 16. decembra 2020 v časti poučenia o opravných prostriedkoch, však nedosahujú mieru vyžadovanú zákonom pre záver o porušení práva žalobcu ako sporovej strany na spravodlivý proces. V prípade zápisnice o pojednávaní zo 16. decembra 2020, č.k. 2Cbi/7/2007-245, s nadpisom „Zápisnica o vyhlásení rozhodnutia pred odvolacím súdom“, ide o zrejmu nesprávnosť, keďže z obsahu zápisnice ďalej vyplýva priebeh riadneho pojednávania vo veci uskutočneného Krajským súdom v Košiciach ako súdom prvej inštancie. Uvedená nezrovnalosť je kedykoľvek odstrániteľná, napr. dodatočnou opravou zápisnice, obdobne ako v prípade opravy rozsudku (§ 224 CSP, § 99 CSP, § 52 vyhl. č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špecializovaný trestný

súd a vojenské sudy). Rovnako je dodatočne možné opraviť aj tú časť písomného vyhotovenia rozsudku, v ktorej súd prvej inštancie nesprávne uviedol, že proti jeho rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné a že je proti nemu prípustné dovolanie. Tu je však z hľadiska materiálnej ochrany procesných práv žalobcu podstatné, že súd prvej inštancie (ako ani samotný žalobca) sa týmto poučením neriadil, keďže odvolanie proti rozsudku žalobcom podané v základnej odvolacej lehote podľa § 362 ods. 1 CSP, súd prvej inštancie po vykonaní úkonov podľa § 373 CSP predložil na prejednanie a rozhodnutie najvyššiemu súdu. Pritom ustanovenie § 362 ods. 3 CSP osobitne chráni nesprávne súdom poučenú stranu tým, že stanovuje dlhšiu lehotu na podanie odvolania, a to do troch mesiacov od doručenia rozhodnutia (k tomu viď rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sžf 47/2010).

42. Napokon aj z predchádzajúcej judikatúry najvyššieho súdu (R 39/1993) vyplýva, že podmienka prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f) OSP, z dôvodu odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom [od 1. júla 2016 ide o § 420 písm. f) CSP, t. j. z dôvodu, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces], nie je splnená v prípade, ak sa účastníkovi odňala možnosť konať pred súdom len pre časť konania do takej miery, že účastník následne mohol uplatniť svoj vplyv na výsledok konania, napríklad tým, že mohol podať proti rozsudku, ktorý mu bol riadne doručený, odvolanie. Odvolací súd preto uzavrel, že týmto namietaným procesnými nedostatkami žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie neutrpel takú ujmu, ktorá by predstavovala porušenie práva na spravodlivý proces a nedošlo ani k inej vade konania, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

K námietkam voči odôvodneniu rozhodnutia súdu prvej inštancie.

43. Pokiaľ však ide o námietky voči napadnutému rozsudku súdu prvej inštancie z hľadiska jeho nedostatočného a neúplného odôvodnenia, a to v miere predstavujúcej jeho nepreskúmateľnosť, tak v tejto časti bolo potrebné dať odvolateľovi za pravdu.

44. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné sudy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, dôsledkom čoho by bolo popretie zmyslu a podstaty práva na spravodlivý proces.

45. K námietke nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyšší súd poukazuje na ustálenú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP), ktorá uvádza, že sudy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že sudy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

46. Aj Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „ústavný súd“) sa vo svojej stabilnej judikatúre opakovane vyjadril k povinnosti súdov odôvodniť svoje rozhodnutia a stanovil mantinely týchto odôvodnení (napr. III. ÚS 119/03 a IV. ÚS115/03).

Z recentnej judikatúry ústavného súdu vo vzťahu k všeobecnému súdnictvu vyplýva, že jednou z garancií obsiahnutých v pojme práva na spravodlivý proces je aj celkom nepochybné právo účastníka na riadne odôvodnenie, nielen na uvedenie „aspoň nejakých“ dôvodov, ale dostatočných argumentov reagujúcich na relevantné námietky odvolateľa zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom. K naplneniu tohto dovolacieho dôvodu [§ 420 písm. f) CSP, tu však totožne ako dovolacieho dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) CSP; pozn. dovolacieho súdu] preto nedochádza len úplnou absenciou odôvodnenia, ale aj jeho nedostatočnosťou alebo nezrozumiteľnosťou či svojvoľnosťou. Striktné

oddeľovanie procesného postupu súdu a rozhodnutia, ktorý je jeho sumárom a výsledkom, nie je ústavne udržateľným konceptom, pretože celý faktický proces súdu a naň nadväzujúci myšlienkový proces hodnotenia skutkového stavu a jeho subsumovania pod relevantnú právnu normu je stelesnený v odôvodnení rozhodnutia súdu a práve cez odôvodnenie rozhodnutia musí byť preskúmateľný (pozri aj nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 120/2020 z 21. januára 2021, body 37 až 41). Ústavný súd opakovane vo svojej judikatúre pripomína, že všeobecné súdy pri výklade a aplikácii aj procesných právnych noriem musia uprednostniť vždy ten z rôznych do úvahy prichádzajúcich výkladov, ktorý je priaznivejší, ústretovejší a zabezpečujúci plnohodnotnejšiu realizáciu práv pre účastníka konania. Pretože jednotlivec sa obracia na súd s požiadavkou o poskytnutie súdnej ochrany jeho ohrozenému alebo porušenému právu s dôverou, že táto ochrana bude poskytnutá spravodlivo a v súlade s právnym poriadkom vrátane európskej úrovne štandardov ochrany ľudských práv (II. ÚS 419/2021).

47. Odvolací súd preto preskúmal obsah odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie v zmysle uvedenej judikatúry. S poukazom na už spomenuté nálezy ústavného súdu vychádzal odvolací súd z toho, že každá sporová strana má v zmysle ústavy právo na to, aby rozhodnutie súdu bolo dostatočne jasné a aby zrozumiteľne dalo odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Konkrétne náležitosti odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie sú upravené v § 220 ods. 2 CSP, v zmysle ktorého súd musí uviesť v odôvodnení rozhodnutia to, čo sa žalobca domáha, aké skutočnosti tvrdí, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd je povinný jasne a výstižne vysvetliť, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne môže odkázať na ustálenú rozhodovaciu prax. Dbá pritom, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

48. V rámci odvolacích dôvodov (§ 379, § 380 CSP) a s prihliadnutím na doteraz súdom prvej inštancie zistený skutkový stav (§ 383 CSP), identifikoval odvolací súd viacero skutkových a právnych otázok, ktoré bolo/je pre správne posúdenie a rozhodnutie sporu potrebné zodpovedať už súdom prvej inštancie, a to: 1/ či likvidátor neskoršieho úpadcu pri uzatvorení dodatku č. 1 konal oprávnene (zákonne), t. j. v rozsahu danom ustanovením § 72 ods. 1 Obchodného zákonníka v znení ku dňu 8. júla 2002, a teda či dodatok č. 1 z hľadiska tohto konania likvidátora, je alebo nie je (absolútne) platným právnym úkonom (§ 39 Občianskeho zákonníka), a potom 2/ či nájom pozemku špecifikovaného v zmluve o nájme pozemku uzavretej medzi žalobcom a úpadcom dňa 29. januára 1998, má skončiť 31. januára 2028, alebo (v zmysle dodatku č. 1) 31. decembra 2028, a tiež 3/ na ktorú dobu nájmu sa vzťahuje vopred zaplatené nájomné podľa zmluvy o nájme pozemku uzavretej medzi žalobcom a úpadcom dňa 29. januára 1998, 4/ či „Súhlas s prevodom práva nájmu“ z 10. júla 2002 je platným právnym úkonom, ak bol žalobcom udelený „na prevod práva nájmu na iný subjekt“, t. j. do budúca všeobecne bez určenia konkrétneho subjektu, či 5/ je právne možné považovať za „aktívum“ úpadcu speňažiteľné správcom v konkurze na majetok úpadcu „aktívum vyplývajúce z prevodu nájmu pozemku po 31.1.2028 do 31.12.2028“, resp. „aktívum vyplývajúce z prevodu nájmu nebytového priestoru na tretiu osobu“, ak by k takému „prevodu práva“ chýbal súhlas prenajímateľa (vlastníka) a 6/ či (ne)má na možnosť považovať „právo prevodu“ nájmu za „aktívum“ na strane úpadcu vplyv okolností vzájomnej prepojenosti v konaní doložených zmlúv uzavretých dňa 29. januára 1998 - Kúpna zmluva a zmluva o zriadení vecného bremena medzi žalobcom a Nákupné centrum s.r.o., - Zmluva o nájme pozemku medzi žalobcom a úpadcom, - Zmluva o dlhodobom podnájme pozemku medzi úpadcom a Nákupné centrum s.r.o. (ďalej tiež „otázka 1/ - až 6/“).

49. Na uvedené otázky, nastolené žalujúcou stranou už v konaní pred súdom prvej inštancie, malo byť, avšak nebolo v napadnutom rozsudku adekvátne, resp. vôbec odpovedané. Konkrétne k nosnej otázke 1/

z odôvodnenia dotknutého rozhodnutia súdu prvej inštancie z hľadiska právnej úpravy v § 72 ods. 1 Obchodného zákonníka v znení ku dňu 8. júla 2002 a v § 39 Občianskeho zákonníka, nevyplýva žiadna relevantná odpoveď. Súd prvej inštancie v rozsudku len konštatoval, že žalobca súbežne viedol ďalšie súdne konanie (sp. zn. 5Cbi/6/2010), v ktorom tvrdil, že nájomná zmluva trvá do 31. decembra 2028 a že tiež v písomnom súhlase z 10. júla 2002 uvádzal dobu trvania nájmu do 31. decembra 2028, preto „ďalšie tvrdenie žalobcu o neplatnosti dodatku č. 1 k tejto nájomnej zmluve uzatvoreného dňa 8.7.2002 z toho dôvodu, že ho uzatvorila likvidátorka úpadcu, považuje súd za tvrdenie v rozpore s tvrdeniami žalobcu“ v konaní sp. zn. 5Cbi/6/2010 a v tomto konaní (sp. zn. 2Cbi/7/2007) ako „aj s listinnými dôkazmi, ktoré svedčia o vôli žalobcu prenajať úpadcovi predmetné pozemky podľa nájomnej zmluvy aj dodatku k tejto nájomnej zmluve až do 31.12.2028“. Zo spisu však vyplýva, že žalobca absolútnou neplatnosťou dodatku č. 1 práve v súvislosti s konaním likvidátorky neskoršieho úpadcu priamo argumentoval už v žalobe z 3.7.2007, keď o. i. uviedol, že „(z) neplatného právneho úkonu nie je možné postúpiť žiadne práva a ani oceniť, už z tohto dôvodu nemôžu byť zaradené do súpisu konkurznej podstaty. Napriek jednoznačnej neplatnosti tohto Dodatku potrebujeme za nevyhnutné poukázať aj na ďalšie skutočnosti, ktoré odôvodňujú nemožnosť zaradenia ocenených práv do konkurznej podstaty...“, rovnako sa vyjadril napr. aj na pojednávaní 25.1.2008 a túto svoju argumentáciu nezmenil ani po rozhodnutí krajského súdu v konaní sp. zn. 5Cbi/6/2010. Z uvedeného vyplýva, že súd prvej inštancie sa neopodstatnene tvrdeniami a argumentáciou žalobcu o absolútnej neplatnosti dodatku č. 1 z hľadiska porušenia ustanovenia § 72 ods. 1 Obchodného zákonníka v znení ku dňu 8. júla 2002 vôbec nezaoberal a preto v tejto časti nemožno považovať odôvodnenie jeho rozhodnutia za úplné, a teda ani preskúmateľné.

50. Odvolací súd pritom dodáva, že na absolútnu neplatnosť právneho úkonu, ktorú v danom konaní žalujúca sporová strana aj namietla a argumentačne (skutkovo, právne) predniesla súdu, bol súd povinný ex offio prihliadať a preskúmať ju a nemôže sa tejto povinnosti zbaviť, či obísť ju napr. vyhodnocovaním postoja strany v inom súdnom konaní, predmetom ktorého táto otázka priamo a ani prejudiciálne nebola, či vyhodnocovaním iných listinných dôkazov, v ktorých sa dotknutý právny úkon (tu dodatok č. 1) autormi týchto listín v minulosti akceptoval. (Predmetom konania sp. zn. 5Cbi/6/2010 síce bola sporná otázka trvania nájmu, vyvolaná výpoveďou z nájmu zo strany aj tu žalovanej správkyne, ale výhradne k dátumu 31. mája 2010 a po tomto dátume, avšak bez ďalšieho posudzovania, dokedy má nájom trvať). Neplatnosť právneho úkonu môže posúdiť a vysloviť iba súd. Keďže sporná otázka doby trvania nájmu pozemku od 1.2.2028 do 31.12.2028, práve vo vzťahu ku ktorej dobe správkyňa do súpisu zahrnula žalobou vylučované „aktívum“ spojené s právom prevodu nájmu (ocenené posudkom č. 38/2004/SKA), sa priamo odvíja od dodatku č. 1, potom pri spochybnení platnosti tohto dodatku k nájomnej zmluve, ako právneho úkonu v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, nemôže byť v tomto sporovom konaní súdom opomenuté priame zodpovedanie (aj) tejto otázky z hľadiska príslušného skutkového zisťovania a právneho posúdenia aplikáciou a interpretáciou zodpovedajúcej právnej úpravy (najmä z hľadiska, či likvidátorka v zmysle § 72 ods. 1 Obchodného zákonníka v znení ku dňu 8. júla 2002 mohla likvidovanú spoločnosť zaväzovať pro futuro predĺžovaním doby nájmu, ktorá v podstate mala/mohla nastať až po zlikvidovaní spoločnosti).

51. Odvolací súd preskúmaním napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo, zistil, že k takejto vade v konaní súdu prvej inštancie došlo a v odôvodnení napadnutého rozhodnutia celkom absentuje posúdenie pre rozhodnutie vo veci relevantnej otázky 1/ a od vyriešenia ktorej závisí i správne zodpovedanie ďalších pre rozhodnutie potrebných otázok 2/ a 3/. Preto dospel k záveru, že došlo k naplneniu odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP, čím boli splnené podmienky pre zrušenie napadnutého rozsudku podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP, podľa ktorého odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

52. Vo vzťahu k otázke 3/ len dodáva odvolací súd, že súd prvej inštancie sa doteraz dostatočne nezaoberal ani tvrdením žalobcu, že nájomné za užívanie pozemku bolo vopred zaplatené skôr než bol podpísaný dodatok č. 1. Vo väzbe na tvrdenie o neplatnosti dodatku č. 1 totiž žalobca spochybnil aj platnosť dohody o vzájomnom vyrovnaní pohľadávok a záväzkov z 10.7.2002, z ktorej (tak ako z dodatku č. 1) vychádzalo ocenenie „aktíva“ v posudku č. 38/2004/SKA. Preto v rovine predčasnosti záverov súdu a bez dostatočného vysvetlenia, zostáva len akceptovanie tvrdenia správkyne, že táto úhrada nájomného sa mala týkať aj doby nájmu od 1.2.2028 do 31.12.2028.

53. Vo vzťahu k otázke 4/ súd prvého stupňa nezaujal žiadne právne stanovisko, len v ods. 40 odôvodnenia stroho konštatoval že „žalobca tento svoj súhlas v konaní nepoprel. Tento súhlas je na obdobie nájmu do 31.12.2028“. A pokiaľ sa súd prvej inštancie následne (v ods. 41) zaoberal neplatnosťou žalobcovho odvolania súhlasu s prevodom práva nájmu z 11.12.2020 (č.1 244 spisu), tak rovnako nedostatočne odôvodnil svoj záver, že tento súhlas ako jednostranný právny úkon nemôže bez uvedenia dôvodu odvolať a ak navyše toto právo prevodu nájmu bolo správkyňou zaradené do súpisu konkurznej podstaty úpadcu „ako majetok, ktorý úpadcovi patril v čase vyhlásenia konkurzu dňa 30.4.2003“. K tomuto záveru súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia neuviedol žiadne právne normy, ani úvahy a dôvody k ich interpretácii. To sa týka aj záverečného zhrnutia, v ktorom súd prvej inštancie bez ďalšieho uzavrel, že „ani odvolanie súhlasu žalobcu s prevodom tohto práva nájmu dňa 11.12.2020, ktoré bolo vykonané pred konaním pojednávania súdu dňa 16.12.2020 nemohlo už nič zmeniť na dôvodnosti zaradenia tohto majetkového práva do súpisu konkurznej podstaty dňa 19.6.2003...“. S uvedeným súvisia aj otázky 5/ a 6/, ku ktorým rovnako súd žiadne právne odôvodnené stanovisko nezaujal.

54. Odvolací súd teda uzavrel, že z hľadiska zistenej nepreskúmateľnosti rozhodnutia prvoinštančného súdu, je jediným možným prostriedkom nápravy zrušenie napadnutého rozsudku ako celku. Preto z dôvodu opodstatnenosti odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP bolo rozhodnuté o zrušení napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP, keďže súd vyššie uvedeným nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Tento nedostatok, vzhľadom na neúplnosť dôvodov, a tým aj predčasnosť záverov súdu prvej inštancie, predovšetkým vo vzťahu k námietkam o neplatnosti právnych úkonov (dodatok č. 1, dohoda o urovnaní, súhlas s prevodom práva nájmu z 10.7.2002) a k okolnosti odvolania súhlasu žalobcom z 11.12.2020, nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom, preto podľa ust. § 391 ods. 1 CSP odvolací súd súčasne rozhodol o vrátení veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, ktoré už bude zodpovedať požiadavkám spravodlivého súdneho procesu a bude obsahovať odpovede na všetky pre rozhodovaný spor podstatné (skutkové a právne) otázky, vrátane otázok č. 1/ až 6/ formulovaných odvolacím súdom v tomto rozhodnutí.

55. Z tohto záveru už následne nebolo potrebné sa osobitne zaoberať dôvodnosťou odvolateľovej námietky o rozpore medzi stručným (ústnym) odôvodnením napadnutého rozsudku bezprostredne po jeho vyhlásení, oproti absentujúcej časti tohto odôvodnenia v jeho písomnom vyhotovení, práve k otázke (ne)zákonnosti konania likvidátorky neskoršieho úpadcu pri uzatváraní dodatku č. 1.

56. Pre ďalšie konanie odvolací súd len pripomína, že súd by mal byť vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé

a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08). Právne závery súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

57. Vzhľadom na vyššie prijatý záver o nepreskúmateľnosti časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie ku zásadným skutkovým a právnym otázkam, a to v miere predstavujúcej porušenie práva strany na spravodlivý súdny proces a tiež s konštatovaním predčasnosti záverov potrebných pre vecne správne rozhodnutie vo veci, sa už odvolací súd (ad b/ a c/) nemohol vyjadriť k veci z hľadiska meritórneho prieskumu podľa žalobcom vznesených odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a písm. h/ CSP.

58. Pre úplnosť, žiada sa najvyššiemu súdu navyiac uviesť niekoľko všeobecných poznámok a právnych úvah, ktoré však môžu mať význam aj pre ďalšie konanie súdu prvej inštancie.

59. Zapísanie majetku do súpisu konkurznej podstaty umožňuje správcovi nakladať s takýmto majetkom podliehajúcim konkurzu a následne ho speňažovať. Právnym prostriedkom ochrany inej osoby (spravidla vlastníka) proti neoprávnenému zahrnutiu majetku

do konkurznej podstaty je práve vylučovacia (excindačná) žaloba (II. ÚS 193/2019).

Ako už najvyšší súd uviedol, v prípade incidenčného sporu o vylúčenie veci zo súpisu konkurznej podstaty podľa § 19 ods. 2 ZKV, ide o spor vyvolaný konkurzom (6Ndc/33/2011). Predmetom konkurzného konania je konkurzná podstata. Jej definíciu obsahuje § 6 ods. 1 ZKV (v znení ku dňu začatia konkurzného konania), podľa ktorého majetok podliehajúci konkurzu tvorí konkurznú podstatu (ďalej len „podstata“).

Podstatu tvoria veci a nebytové priestory, práva a iné majetkové hodnoty

(ďalej len „majetok“), ktoré patrili dlžníkovi v deň vyhlásenia konkurzu, a majetok, ktorý dlžník nadobudol počas konkurzu, ako aj majetok, ktorým dlžník zabezpečil svoj záväzok.

(§ 6 ods. 2 ZKV) Do podstaty nepatrí majetok, ktorého sa nemôže týkať výkon rozhodnutia, colná zábezpeka do výšky colného dlhu, mzda a obdobné príjmy.

1a) Majetok slúžiaci na podnikateľskú činnosť z podstaty nie je vylúčený

(§ 6 ods. 3 ZKV) Uvedená definícia konkurznej podstaty je len všeobecná, keďže nerieši jej funkciu ani právnu povahu majetku, ktorý tvorí konkurznú podstatu.

Pokiaľ ide o funkciu konkurznej podstaty, táto vychádza z toho, že ide o majetok úpadcu, ktorý má po jeho speňažení slúžiť na rovnomerné (pomerné) uspokojenie veriteľov úpadcu. Ide o majetok úpadcu ku dňu vyhlásenia konkurzu, ako aj ktorý nadobudol počas konkurzu. ZKV neustanovuje, že by v dôsledku vyhlásenia konkurzu malo dôjsť k prechodu vlastníckeho práva úpadcu, dochádza len k jeho dispozičnému obmedzeniu.

Konkurzná podstata je naďalej majetkom vo vlastníctve dlžníka, vo vzťahu ku ktorému stráca dispozičné oprávnenie, ktoré prechádza na správcu konkurznej podstaty.

Do konkurznej podstaty majú patriť všetky aktíva úpadcu (nie pasíva), ktoré majú majetkovú hodnotu. Súčasťou konkurznej podstaty je len majetok, ktorý

bol vo vlastníctve dlžníka v okamihu vyhlásenia konkurzu a tiež, ktorý nadobudol

po vyhlásení konkurzu. Z hľadiska právnej úpravy konkurznej podstaty v ZKV,

za primeraného použitia § 6 OBZ, je pod pojmom majetok (ako majetková hodnota) podliehajúci konkurzu, potrebné rozumieť veci, pohľadávky a iné práva a peniazmi oceniteľné iné hodnoty. Preto nemožno súhlasiť s názorom, že ak do majetkovej podstaty správca zapísal ako aktívum „právo prevodu nájmu“, nejde o „vec“ z hľadiska dikcie ustanovenia § 19 ods. 2 ZKV, ktoré obsahuje pojem „vec, ktorá sa nemala do súpisu zaradiť“, a preto sa nemožno domáhať vylúčenia takého „aktíva“ zo súpisu konkurznej podstaty. Pre legitímnu možnosť podať voči správcovi konkurznej podstaty excindačnú žalobu podľa § 19 ods. 2 ZKV, ktorou sa súd v sporovom konaní musí zaoberať, je postačujúce to, že „aktívum“, ku ktorému žalobca tvrdí „lepšie právo“ než úpadca, prípadne to, že o žiadne „aktívum“ či právo sa vôbec nejedná, správca do súpisu zahrnul, pričom podstatné je to, že (okrem prípadného dobrovoľného vyškrtnutia zo súpisu správcom) takáto žaloba predstavuje jedinou možnosť ako tento majetok („aktívum“)

zo súpisu konkurznej podstaty vylúčiť. Excindačná žaloba totiž predstavuje jediný dostupný procesno - právny prostriedok , ktorým možno dosiahnuť vylúčenie majetku zo súpisu.

60. Pokiaľ je úpadcom právnická osoba, do konkurznej podstaty v podstate patrí celý jej obchodný majetok (§ 6 ods. 1 OBZ), pričom rozsah tohto majetku je možné zistiť z jednotlivých položiek aktív z účtovnej rozvahy (bilancie), a to nehmotný a hmotný investičný majetok, finančné investície, dlhodobé a krátkodobé pohľadávky a finančný majetok. Samotný súpis konkurznej podstaty však nedokazuje, že v ňom zahrnuté veci (aktíva) do konkurznej podstaty patria. Podstatná je tiež otázka, či ide o veci (aktíva), ktoré právne môžu byť predmetom speňaženia, ktoré je konečným účelom súpisu, pre splnenie základnej funkcie konkurznej podstaty úpadcu, a to rovnomerného (pomerného) uspokojenia veriteľov.

61. Podľa ust. § 123 Občianskeho zákonníka vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním. Tým je vyjadrený obsah vlastníckeho práva, ktorý podľa právnej teórie možno zjednodušene vymedziť tak, že vlastník je oprávnený predmet svojho vlastníctva: a) držať (ius possidendi), b) užívať (ius utendi), požívať jeho plody a úžitky (ius fruendi), c) nakladať s ním (ius disponendi). Faktický výkon držby môže vlastník realizovať aj prostredníctvom inej osoby, ktorej riadne zveril užívanie veci, napríklad výpožičkou alebo nájmom. Právna stránka držby je zároveň rozhodujúca pre rozlíšenie medzi držbou a detenciou. Detentor (napr. vypožičiavateľ, nájomca) totiž drží vec len fakticky a nepovažuje ju za vlastnú. Prostredníctvom práva užívať vec a požívať jej plody a úžitky je realizovaná úžitková a ekonomická hodnota veci. Podľa povahy veci sa táto môže spotrebovať a na tomto základe i zaniknúť. Plody a úžitky sa vzťahujú tak na hnutelné ako aj nehnuteľné veci a môžu mať prirodzenú alebo právnu povahu. Plody možno deliť na prirodzené, ktoré sú produktom plodonosnej veci (napr. ovocie, mláďatá zvierat) a civilné, resp. právne, ktoré sú výnosom veci (napr. úroky, nájomné). Právo nakladania s vecou má tiež svoj fyzický i právny rozmer. Fyzický sa týka faktickej dispozície s vecou a súvisí s jej faktickou držbou. Právny rozmer je spojený so zmenou vlastníctva, jeho obsahu alebo práv s ním spojených. Bez následku zmeny v osobe vlastníka môže nakladanie spočívať v založení veci, zriadení vecného bremena k nej, zverení jej užívania inej osobe atď. (Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I. § 1 - 450. 2. vydanie. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2019, s. 857).

62. Nájom nehnuteľnosti je možné zjednodušene charakterizovať ako odplatné zapožičanie nehnuteľnej veci, prevažne jej vlastníkom, na dobu určitú. Ide teda o určitý právny pomer medzi (konkrétnym) prenajímateľom a (konkrétnym) nájomcom, ktorý vzniká na základe nájomnej zmluvy. Podľa § 663 OZ nájomnou zmluvou prenajímateľ prenecháva za odplatu nájomcovi vec, aby ju dočasne (v dojednanej dobe) užíval alebo z nej bral aj úžitky. Stranami nájomnej zmluvy sú teda prenajímateľ a nájomca. Prenechanie veci

na užívanie, alebo aj branie úžitkov neznamena právnú moc nad vecou.

Prevzatím veci získa nájomca vec do detencie - ide o taký právny vzťah k veci, pri ktorom je užívateľovi zrejmé, že vec nie je jeho, a preto ju neužíva ako svoju vlastnú

(absentuje „animus“), zároveň však má nad vecou faktickú moc, vďaka čomu vec fakticky ovláda (má „corpus“) a môže ju užívať alebo brať z nej aj úžitky (Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník II. § 450 - 880. 2. vydanie. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2019, s. 2460). Nájomnou zmluvou,

ako jedným z právnych dôvodov vzniku záväzkov (§ 489 OZ), sa zakladá medzi prenajímateľom a nájomcom záväzkový právny vzťah. Podľa § 493 OZ záväzkový vzťah nemožno meniť bez súhlasu jeho strán, pokiaľ tento zákon neustanovuje inak.

Zmena obsahu záväzku dohodou je osobitne upravená v § 516 OZ. Všeobecná úprava zmien v subjektoch záväzkového právneho vzťahu na základe dohody je obsiahnutá

v § 524 - 543 OZ. Občiansky zákonník obsahuje niekoľko ustanovení, ktoré predpokladajú zmenu záväzkového vzťahu bez dohody jeho účastníkov, resp. bez ohľadu na ich súhlas. Do tejto kategórie

patria aj dohody medzi účastníkom záväzkového vzťahu a treťou osobou, ktorými dochádza k zmene v subjektoch - postúpením pohľadávky podľa § 524, prevzatím dlhu alebo pristúpením k záväzku (§ 531 a 533 OZ). Zákon vo všetkých prípadoch bezprostredne stanovuje podmienky zmeny záväzkového vzťahu a účinky takejto zmeny na subjektívne práva a povinnosti jeho účastníkov (Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník II. § 450 - 880. 2. vydanie. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2019, s. 1850 - 1851).

Oprávnenie nájomcu dať prenajatú vec do podnájmu, ak nájomná zmluva neurčuje inak (§ 666 ods. 1 OZ), nemožno zamieňať s právnou mocou nad vecou a ani s prevodom práva nájmu na tretiu osobu. V prípade prevodu nájmu na tretiu osobu nájomcom by došlo k zásahu do záväzkového vzťahu založeného nájomnou zmluvou, ktorá má konsenzuálny charakter, preto z takejto právnej povahy nájomného vzťahu vyplýva, že práva a povinnosti s nájmom spojené nie je možné previesť na tretiu osobu, ktorá by mala vstúpiť do záväzkového vzťahu s prenajímateľom, bez jeho súhlasného prejavu vôle.

63. Pokiaľ prenajímateľ v priebehu nájomného vzťahu svojím jednostranným právnym úkonom, adresovaným nájomcovi, udelí súhlas „s prevodom práva nájmu“, ktorý má predstavovať zmenu v osobe nájomcu v rámci existujúceho zmluvného záväzkového právneho vzťahu, bez zmeny jeho obsahu, tak pred tým, než k takému „prevodu práva nájmu“ z nájomcu na tretiu osobu dôjde, prenajímateľovi nič nebrániť svoj súhlas odvolať. Ide totiž o prejav jeho právnej moci nad vecou (predmetom nájmu), ktorá na nájomcu (detentora) neprechádza, a to bez ohľadu na to, či nájomca nájomné už zaplatil.

Iba prenajímateľ môže dispozične určiť, komu chce zveriť užívanie veci do nájmu. Z povahy nájomného vzťahu vyplýva, že súhlas prenajímateľa sa má týkať určitého konkrétneho subjektu (fyzickej alebo právnickej osoby), v opačnom prípade

by len všeobecne do budúcnosti vyjadrený súhlas s „prevodom nájmu“ mohol

byť považovaný len za prejav ochoty k prípadnej zmene nájomcu, ale nie ako súhlas prenajímateľa k akémukoľvek nájomcovi. Preto na právo prenajímateľa odvolať takýto predtým udelený jednostranný (všeobecný) súhlas, nemôže mať vplyv okolnosť,

že po vyhlásení konkurzu na majetok nájomcu (úpadcu) bolo správcom do súpisu konkurznej podstaty za účelom jeho speňaženia zahrnuté ako „aktívum“ znalcom ocenené „právo prevodu nájmu“ podmienené predtým udeleným súhlasom prenajímateľa.

Je zrejmé, že podľa ust. § 14 ods. 1 písm. a/ ZKV, oprávnenie nakladať s majetkom podstaty, ako aj výkon práv a povinností, ktoré súvisia s nakladaním s majetkom podstaty, prechádzajú na správcu. Právne úkony úpadcu týkajúce sa tohto majetku sú voči konkurzným veriteľom neúčinné. Osoba, ktorá uzavrela s úpadcom zmluvu, môže

od nej odstúpiť, ibaže v čase jej uzavretia vedela o vyhlásení konkurzu. Ak ani správca neodstúpi od nájomnej zmluvy, resp. ju nevypovie podľa § 14 ods. 3 ZKV, potom nájomná zmluva trvá na dojednanú dobu a na jej právnom charaktere sa nič nemení, len práva úpadcu ako nájomcu prechádzajú v rozsahu konkurzu na správcu.

64. Na strane nájomcu (nájomníka) predstavuje nájomný vzťah vo svojej podstate právo predmet nájmu užívať a súčasne povinnosť uhradiť prenajímateľovi nájomné.

To neznamena, že takýto vzťah možno bez ďalšieho považovať za synalagmatický, keďže tu chýba vzájomnosť, podmienenosť plnení nájomcu a prenajímateľa. Prenajímateľovi vzniká nárok na úhradu nájomného bez ohľadu na to, či nájomca vec aj reálne užíva.

Za synalagmatický sa vo všeobecnosti totiž považuje záväzkový vzťah, ak si zo zmluvy jej účastníci majú plniť navzájom, potom sa môže domáhať splnenia záväzku len ten,

kto sám splnil svoj záväzok skôr alebo je pripravený ho splniť (§ 560 OZ, § 325 a 326 OBZ). Vzájomne podmienenými plneniami sú všetky plnenia, na vzájomnej podmienenosti ktorých sa účastníci dohodli, ako aj plnenia, kde podmienenosť a vzájomná viazanosť priamo vyplýva zo zákona (R 1/1979).

65. Samotná skutočnosť, že dôjde k oceneniu „práva prevodu nájmu“ ako aktíva úpadcu znalcom, nezakladá ani nepotvrďuje existenciu tohto práva, keďže ocenenie je výsledkom posudku odborníka o skutkovej (nie právnej) otázke, ktorou je výhradne stanovenie (odhad) ceny, peňažnej hodnoty predmetu

ocenenia vymedzeného objednávateľom posudku.

66. Podľa ust. § 396 ods. 3 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci. Keďže nastala situácia predpokladaná citovaným ustanovením, o náhrade trov tohto odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie.

67. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej môže podať dovolanie strana, v neprospech ktorej bol rozsudok vydaný, v lehote dvoch mesiacov odo dňa jeho doručenia oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa dovolateľ domáha (§ 428 C. s. p.). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec, alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. a/ a b/ C. s. p.).

Podľa § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 C. s. p. dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, h/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola riešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.